

09. ЗАГАЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА

Земљиште или тло је површински слој Земљине коре настао као резултат дуготрајног деловања климатских, физичких и биолошких фактора на пример: температуре, воде, ветра, црва, итд.

Земљиште је (не)обновљиви ресурс тј има изузетно спор процес настајања..

НАЧИНИ/ИЗВОРИ ЗАГАЂИВАЊА ЗЕМЉИШТА

- Урбанизација
- Индустријализација
- Изградња саобраћајница
- Депоније
- Ерозија
- Пољопривреда
- Сеча шума
- Отпадне воде
- Аерозагађење и киселе кише
- Рудници
- **Загађивање земљишта отпадом**

-градиви отпаци органског порекла (остаци воћа и поврћа, љуска јајета, и сл.)

-остаци из хемијске индустрије (боје, детерџенти, пестициди и њихове амбалаже)

- неоргански, несагориви остаци (стакло, метал,)

- остаци спаљивања разних сагоривих материјала (шљака, пепео),...

Тако отпад може бити: комунални, индустријски, пољопривредни, грађевински, медицински. А може бити:опасан, безопасан

Санитарне депоније је контролисано управљање отпадом. Оне требају да буду смештене на одговарајућем месту , морају бити добро ограђене и изоловане како би се спречило загађење животне средине, посебно чуване.

Основни поступци који се могу да примењују у њима, за прераду урбаног отпада су:

- **спаљивање отпада**, што је неефикасан, нездрав и нееколошки начин, јер се обично не врши плански.

-компостирање (поступак добијања вештачког ђубрива рециклажом и обрадом органског отпада)

-ферментација (поступак разградње органске материје на минералне састојке)

-комунација (млевање смећа и испушање у канализацију)

- **рециклажа** је поступак издвајања сировина из отпада и њихово поновно враћања у производњу. Најбољи и најрационалнији начин обраде отпада (са еколошког, економског, здравственог аспекта). **Рециклажа има три основна принципа : - смањити - поново користити – рециклирати (поново укључити у циклус)**

У санитарној депонији води се рачуна о: висини сегмената депоновања смећа, висини слоја земље који покрива тај сегмент, вентилацији депоније, о томе како је ограђена и чувана, ...

Процењено је да око 60% материјала који се одбаци може поново да се употреби. Рециклирање укључује: сакупљање, издвајање, прераду и израду нових производа из искоришћених ствари или материјала. Важно је најпре одвојити отпад према врстама материјала од којег је сачињен.

Шта све може да се рециклира?

-Папир, картон (старе фотокопије, неупотребљиве књиге, папирне кесе, новине, часописи, картонске кутије, честитке)

- Пластика (кутије, флаше, кесе, торбе)

- Стакло (флаше, тањери, шоље, чиније)

- Батерије

-Аутомобили Гума

-Електрични и електронски уређаји (тв, мобилни телефон, рачунари, фрижидери, шпорети)

-Метал (конзерве, лименке, ситни делови)

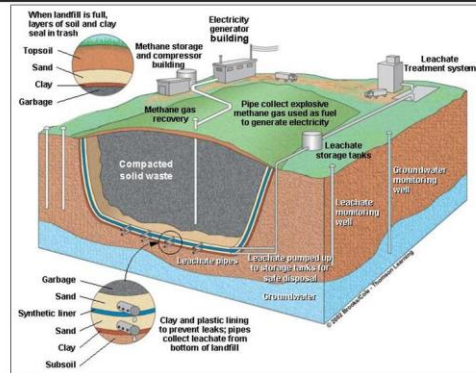
Рециклажом једне тоне папира од сече се спасава 17 стабала дрвећа. штеди се 32 000 л воде 4 200 kW електричне енергије.

Најобичнија пластична врећа на депонији труне више од 4 000 година и да се стаклена флаша разграђује за милион година.

Само се радиоактивни отпад не може да преради

Sanitary Landfill

-план санитарне депоније у Суботици; -различити нивои санитерне депоније и одагање отпада

Загађивање земљишта ерозијом

Као последице ерозије су: губитак плодног земљишта, појава поплава, загађење воде наносима, минералним ђубривима и пестицидима, настанак камених пустиња,...

Најважнија мера заштите од ерозије је ПОШУМЉАВАЊЕ.

Смањивање отпада:

- производња биоразградивих материјала,
- рециклажа,
- изградња санитарних депонија и нестајање дивљих депонија,
- спаљивање отпада када се добија топлотна енергија
- смањивање количине отпадака.

Домаћи задатак:

1. Шта је рециклажа?
2. Објасните компостирање?
3. Шта се све рециклира?
4. Да ли знаш шта се у нашој школи сакупља за рециклажу?
5. Који су начини смањивања отпада?

10. ЗАГАЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА

Домаћи задатак:

1. Шта је коминуција?
2. Зашто се тежи смањивању отпадака?
3. Шта све треба да садржи савремена депонија?
4. Који су све критеријуми за уређење депоније?
5. Да ли у твом домаћинству водите рачуна о рециклажи и како?